

Maksā,
Zelgavā samcot:
 par gadu — 2 rub. 20 kap.
 par 1/2 gadu — 1 „ 20 „
 par 1/4 gadu — 60 „
 Par adreses pārmaiņu
 samaksa 10 kap.

Latvieschu Amises.

Maksā,
pa pastu pēfubtot:
 par gadu — 3 rub. — kap.
 par 1/2 gadu — 1 „ 60 „
 par 1/4 gadu — 90 „
 Uz ārriemēn 4 rub. 50 kap.,
 2 rub. 30 kap., 1 rub. 20 kap.

Šnabhk diwreil nedelā.

Redakcija un ekspedizija:
 Zelgavā, Kangišeru eelā № 14.

81. gada-gahjums.

Sludinājumi maksā:
 par sīhtu rakstu rindinu 8 kap., preef' chūst 20 kap.

Zelgavas lauffaimneezības beedriba

treschdeen 20. februari notureja sawu generalapulzi. Raut gan fahjums bij isfludinats uš pullst. 10 no rihta, tomehr beedru gaušās eerashchands dehl, fapulzi wareja atklatht til pahris stundu wehlat. Tā la drufats gada pahrsfats wehl nebij gataws, tad preefshneeks, agronomš J. Biffeneeks, kas wadija fapulzi, wispirms sinoja par weenu no beedribas swarigaleem darbeem notezejuschā gadā — par preefshimigās faimneezības eerihofschanu Behrsmuischā.

Pirmā wajadiba pee preefshimigās faimneezības nodibinashanas, protams, bij — atrast winas eerihofschanai noderigu weetu. No nebaudšām kroma muischām, turām drihšā laikā nomos lihgumi beidšās, par preefshimigai faimneezibai un ismehginajumu laukeem wisnoderigato asina Behrsmuischu, kura atrodās Dobeles aprinkī, 18 weršies no Zelgawas. Schis atfinums pamatots jau pehrnājā gada pahrsfātā. Pee tur mineeteem labumeem peeneenojams wehl tas, ka Maštawas-Wentpils dšelfzetu jaumbuhwejamā lihniņa ees Behrsmuischaj garam un laitam ari winas tumumā zels stajiju. Tā tad wispahribai kalpojuschā eestahde buhtu ari ehrti peefneedsjama. Kā sinams, Behrsmuischās pehdejam nomneefam, Kleinberga fgam, nomas laiks beidšās tilai 1902. g. Zurgōs. Kleinberga fgs fawas teefības — ar Baltijas domenu walbes atlauju — nodewa Zelgawas lauff. beedribai, pee kam gan beedribai bij jausnemas ar Kl. fga weenahkumi pret kroni. Pehdejee beedribai finamu nošu usleek muischās ehlu uslopfchanas finā. Kas beedribu mudinaja, usnemees minetos peenahkumus, lai tilai waretu jau 1901. g. pawasari Behrsmuischā eewadatees, — pa leelalai dalaī jau aprahbits pehrnāja gadā. Pee wiša ta jaeeehro sefoschais apstahstis: Krona muischu nomneefam, kas fawus peenahkumus fahrtigi ispidbijuschī, nomas gadeem beidšotes ir sinamas preefshrozības pee winu muischu nodofchanas uš tahlateem gadeem. Ja nu beedriba ar Kl. fgu neweenotos, tad pehdejais wareja fawas preefshrozības isleket, lai muischu preefsh sewis pašča waj tahlatnodofchanas zitam (pehš likumigeem 6 gadeem) usnemtu glušchi beš isfolifchanas. Tas pats war notift ar katru zitu, preefshimigās faimneezības wajadšibām noderigu muischu, un tā beedriba, ja neweenojās ar atteezigu nomneeku, waretu faunā reišā if gabus eefneegt lihggumu uš fahdu zitu kroma muischu. Pee Behrsmuischās peederās ari prahms kroma inventars: 80 gowis, katra 40 rbl. wehritbā, 5 bulki ā 50 rbl., dafschads sīhls inventars 62 rbl. wehritbā un sefoschās sehklas: 45 tšchetw. 1 tšchetwerits un 30 garn. meefchu, 24 tšchetw. ausu, 20 1/2 tšchetw. firmu un 132 tšchetw. kortupefu. Wiša fchi inventara muischā naw; istruhst 34 gowis, 1 bulkis un firmu un fartupefu sehkla, tapat gandrihš wišs sīhtais inventars. Par istruhstofcheem kartupefeem Kl. fgs apnehmās nauda atlihdfinat 80 kap. par mehru, par istruhstofcheem firneem 270 kap. par mehru. Par to, zil jaatlihdfina par istruhstofcho dšihwo inventaru, protams newar beš la tahlata weenotees, jo dafchi lopi ir wehrtigaki, dafchi mafal wehrtigi par kroma takti. Tadehl beedribas pilnwarneeks lihds palihgā Zelg. lauff. beedribas beedrus, Schāfera, Neuberga un Wilberga fgs pee dšihwā inventara nowehrteshanas. Wizeete fangi 31. martā laipni eerodās Behrsmuischā un pamatigi apspreehš lopu wehrtibu, pehš kam ar Kl. fgu weenojās tai finā, ka beedriba wišus 50 gowslopus (to starpā ari 4 bulkus) nem preti par 2000 rbl., tā tad Kl. fgam par istruhstofcho dšihwo inventaru beedribai jaatlihdfina nauda 1450 rbl. — Behrsmuischaj ir apm. 235,75 def. aramsfemes un 78,75 def. plawu (pehdejās gandrihš wišas tā fauktā „Gaurā“, 9—10 weršies no muischās); beš tam pee muischās peeder 66 1/2 def. deefgan wahju ganibu (atmatas). Lihds tam aramsfeme un plawas bij weenabi isdalitās starp 9 pusgraubneefam. Tagad patureja tilai 7 pusgraubneefus, bet 2 dalas muischās paščas rihžibā. Scho daku aplopfchanaī tureja 3 neprezetus (pee muischās galda) un 2 prezetus (deputata) kalpus; no pehdejeem weens kaut zil wakigatā laikā allašč srahdbaja weenahrschafus rateneeka, nambara waj galbneeka darbus. Reprezete kalpi dabuja 115 lihds 120 rbl., prezete 45 rbl. gada algas; pehdejee beš tam deputatu, kuru leelums ufdots atteezīgōs norehfinōs. Prezeto kalpu seewas gahja katra 40 beenas muischās darbā. Beš tam pee semes darbeem srahdbaja algadšchi, wiswairal seewetes (it ihpafchi pee rufchinamu augu aplopfchanas). Seewetēm maksāja 40—50 kap. par deenu, pee winu pašču ehdeena, wihreefcheem 40—60 kap. par deenu pee muischās ehdeena. Lai nenoetu par daudš sīhtumōs, tad no loti ruhpiigi un ar labako apšinu isstrahdatā pahrsfātā par preefshimigās faimneezības darbibu notezejuschā gadā, eewehrofim fche tilai pašču swarigako. Ka preefshimigai faimneezibai pirmajā darbības gadā dafchi eewehrojami gruhumi bijuschī ja-pahrlaišč, tas, loti weegli faprotams. Pirmahrt — pee-

nemtā Behrsmuischās faimneeziba jau eepreefsh tam neatradās uš negin zil usfopra stahwolka, oirkahrt, kā sinams, pagahjuschā gada laiks preefsh weetejās lauffaimneezības bij loti neisderwigs — par daudš fawks. Tadehl ar semfopibu ari fanehrā bija wahji panahkumi. Seemaji laba daka bij jau no rudena isjirti, waj ari par seemu, waj ari agri pawasara maitajuschees. Tapehš eewehrojamu daku seemas sehjas waja-dseja isart un tai weeta seht wafareju. Deemschehl ari pahrsfehjumi neisderwās nezil labi. Semišchi wahji klahjās seemaju weeta sehteem wafaras lweefcheem; tos, ischanganā melnā semē sehtus, drahrstahri leelifti isjirta. Bet ari turpat blakus sehti diw un sehshanschi pahrsfehjuma meefchi bewa maf lo labatu rashu. Weenu daku meefchu isjirta jau kreetni paangufschos. — Ari fahrtigi sehteem wafarajeem, protams, nebija laba augschana. Zitadi weenadōs apstahstōs wislabaki isderwās pašchi agrafee, wisflitaki — pašchi wehlatee sehjumi. Zeets mahls schogad bewa wismafalo rashu, wislabakā audseliba bij manama truhbainā un mahla smiltis. Ari graudu birums nebij tahds, kā no labības auguma wareja fagaibit. Pa dalaī tas isflaidrojās ar to, ka Behrsmuischās lauli fofhorflahbes finā stipri isfuhkti, jo lihdsšchim fche gandrihš nemas nebij leetoti mahfligee mehli. Wislabaki isderwās kartupeki un beetes. Tas weegli faprotams, jo pee scheem augeem zaur apstahdbachanu eefsehjams pa labai dalaī nowehrti faufuma faunās sefas. Kartupefu isnahza zaurmehra lahdi 165 mehri no puhrweetas (lihdsflaitot ari agros), beefchu apm. 350 mehri no puhrweetas. Lopbarības burkuan isnahza tilai lahdi 120 mehri no puhrweetas (lihdsflaitot sem salbarības sehtos); bet tee, zaur nepareisu simu uslopfchana, bij nahkuschī pahral wahjd un nesahlu apstahdā smilti. Ar lopu ehdamo pee tahda faufuma, protams, newareja nelahda preeka peefshwot. Pawjamais ašholinšč, til-lab pirmā tā otra gada, weenigi leelajās, leelajās weetas bij labi widejs, warbuht tris weenjuhgu wefumi no puhrweetas. Tafschu tahdu weetu bij fanehrā ihsti maf, turpreti laba teefa bij tahdu weetu, tur neishahza ne wefums no puhrweetas; zaurmehrs bij knapi 2 wefumi no puhrweetas. Protama leela, ka ari ašholinšč isfotos labaki, ja tihrumi buhtu fawā laikā razionali mehloti.

Wehl flitaka par ašholina rashu bij seena rashu, jo ta isnahza tilai apm. 1/3 wefuma no puhrweetas.

No plashās, ganibām leetojamās atmatas atleza wismafal labuma. Uš wiša 200 puhrw. leelā semes gabala preefsh gowim isnahza ja daudš, tad 4 nedelas to ganitees. Uš preefshu fchis semes gabals protams ta wairs newar palikt, bet augstakā dala japahrewhrsch par tihruma, semakā par plawu.

Kas simejās uš lopkopibu, tad uš to darija nelabwehligu eespaidu mutes — nagu sehrega, ar to leela dala lopu bij flimofuji wafaru preefsh tam.

Tadehl tad ari ne zaurmehra, nedš wislabako gowu peenigums nefneedsjās augstam. Pahris wislabakās gowis no 20. aprila lihds 1. janwarim demuschās tilai ap 1300 stopu, tā tad gada laikā deefim waj tahda fafneegs 2000 stopus. Muhfu „smalto“ fugu peefriteji warbuht teifs, ka ar scho fugu lopeem buhtu bijuschī giuschī zitadi panahkumi. Ir jau mums Behrsmuischā peepirkas ari gowis ar stipri uslabotām un pat pilnām afinim un ar tām ir pateesi zitadi panahkumi, bet tilai flitaki, nekā ar tā dehwetām prostajām. Muhfu atmatas ganiba un Gauras seens „smaltajām“ leelās nemas nepatihot, bet war jau buht, ka ta naw fugas, bet ir nepeerafchanas waina ween. Sewišchi behdigi ir tas, ka „uslabotās“ gandrihš wišas waj nu ismetuschās waj nefuschas mahrgus telus. Tafschu fcha jautajuma plashaku pahrrumu atstahsim lihds tam laitam, kad buhs isdariti plashaki un pamatigaki nowehrojumi, turklatht ari zitadōs, nekā fcha gada apstahkli.

Zuwatus flaitus par preefshimigās faimneezības eenehmumeem un isderwumeem pasneedsa preefshimigās faimneezības direktors agronomš J. Berga fgs. Ahrlahrtigee eenehmumi bijuschī 15,264 rubli leeli, *) to starpā 13,270 rublu 10 kap. leela summa no Zelg. lauff. beedribas preefshimigās faimneezības eerihofschanai, 1450 rublu aimatšais no Kl. fga par inventaru, un t. t. Starp fahrtigee eenehmumeem ja-peemin no peena pahri par 1500 rublu, no labības — pahri par 2000 rublu un t. t. Wifl eenehmumi bijuschī 21,006 rubli 23 kap. leeli. Starp isderwumeem leelatee bijuschī salogs, noma, inventara eegahdbachana un uslabofchana, algas, mahjturības isderwumi un t. t. Preefshimigās faimneezības bilanze uš 1. janwari fch. g. fwahrstās tuwu pee 19,000 rublu, ta la mantas stahwolks atrodās un ta pašča augtuma, tā gadu agral. Ja preefshimigai faimneezibai nu,

*) Tā ka referats naw stenografēts, tad war weegli notift, ka jummas usfimejot, ihpafchi pee mafateem flaitteem, deem, kapelām, man mifejees, bet galwēnōs wizeenōs, kas fchoreif swarigatāis, jummas pareijas.

nefatotees uš wifajeem loti gruhstajeem faimneezistajeem apstahsteem, tomehr isderwees wehl noturetees fanehrā uš til branga stahwolka, tad leelais nopelns, pee tam beš schaubām peeder, nepeefufscham preefshimigās faimneezības waditajam un direktoram agronomam J. Berga fgam. Pilnigi japeeweenojās fchaj leetā wehlat rewidentu lungu issajitām domām, ka tamehš, fanehr preefshimigā faimneeziba atrodās tagadejā waditaja rofās, beedriba beš ruhpeem war flaittees uš fawa lolojuma nahlotni. Kas uš preefshimigās faimneezības ahrejeem panahkumeem simejās tad tee, protams pirmajā gadā newareja buht nezil leeli. Pirmahrt, jau mafais rihžības kapitals, oirkahrt, wehl newareja simat, waj beedriba galigi paturēs muischu fawās rofās. Schee jautajumi nu schini generalapulzē, zil tas atkarajās no beedribas, tila notahrtoti. Lai tilu pee labakā rihžības kapitāla, tad generalapulze prinzipā peenehma preefshikumu, isdarit aishnehmumu preefshimigās faimneezības rihžības kapitalam par labu. Deemschehl, schini pašča fapulzē wehl israhbijās, ka dafchi beedri naw flaidribā ihsti par preefshimigās faimneezības mehrtkeem un usderwumeem. Par wisām leetām, fchi eestahde naw pelnas eestahde, dibinata tajā noluhlā, lai rautu warbuht kapitalu beedribai. Ta ir pamahžības, isflaidrofchanas, eestahde, kura lai ismehginatu, tā lai wislabaki waretu weht faimneezibu muhfu dšimene, lo un tā eestahrtotees un eegrositees lauffaimneezibā, usmeklet muhfu lauffaimneezibai jaunus pelnas amotus, beedinat ar no tahdu faimneezības faru peeflopfchanas, kas zitur, pee zitadas semes, gaisa un apstahsteem war gan buht eenefiga, bet kas pee mums neder. Bet to war panahst weenigi tilai ar ismehginajumeem peedšihwojumu skold. Schee ismehginajumi nu ismaksā til dahros, ka katram mafgrunteefam par fewi tee naw eefsehjami isoch. Beš tam, lo lahds ismehginajis un peedšihwojis fawā faimneezibā to wisch allašč patura sem puhra. Sche pu tahdi ismehginajumi tilab lauffaimneezibā, tā loptopibā un semlopiā, wahridā schauralā nofime, notifs atlahsi mahjita leetwateja wadibā, katram buhs eefsehjams eepshitees, nometrot un to teizamato un eenefigato eewepi fawā faimneezibā. Tā tad fche buhs eestahde, kura nejis labumus neween Zelgawas lauffaimneezības beedreem, bet wispahrtigi muhfu lauffaimneezibai. Par wisām leetām schoreif nu wajadšigs, lai labās leetas weizinataji un pabalstioji nepagurtu un neapfirtu ar sawu lihdsdarbibu jau pee preefshimigās faimneezības nodibinashanas, bet wehl jo turpmaf pašchi par to intrefetos, wahftu lihdsfelkus un fattris fawā apfaimē daritu uš to usmanigus draugus un beedrus, kam fchi leeta buhtu sme-fcha. Ar atsinibu jamin, ka lahdas 4 muhfu naudas eestahdes un beedribas, notezejuschā gadā atminejuschās ari preefshimigā faimneezibu, dahwinadamas tai dafchas summas. Raut winu teizamajai preefshimei rastos daudš palabdaritaju!

Agronomš Brasbas fgs sinoja par beedribas konsumweitala darbibu pagahjuschā gadā. Weitala apgrofšjums bijis leelaks, nekā gadu agral, lihds ar to ari tihra pelna bijusi leelaka, proti: 2998 rubli 92 kap. Weitala pahrdotas prezes par apm. 117,000 rublu. Weitala dalibneeku flaitis bijis 362. No tih-ras pelnas nolehma ar lahdi 21 rbl. 25 kap. dseht lahda no nelaimes godijuma peemekleta beedra parahdu konsumweitalā, 78 rbl. 75 kap. seedit preefshimigai faimneezibai, 150 rubl. atstahst neisdalitus, bet pahrejo summu peefschirt beedru dalības naudām, dimidendeem un prozenteem uš eepirumeem.

Tahlat beedribas preefshneeks sinoja par paščas beedribas mantas stahwolki notezejuschā gadā, kuras eenahkums notezejuschā gadā bijis 14,529 rubli 89 kap., no kuras summas wišs wairums — 12,770 rublu — ismakati preefshimigās faimneezības eerihofschanai un Behrsmuischās peenemfchanaī. Wada laikā beedribas manta pawairojufes par lahdi 655 rubli. Dufschetu telofcham gadam aprehfinaja ar 900 rublu leeleem eenehmumeem un isderwumeem. Eenehmumi: 400 rbl. beedru naudas, 100 rbl. kapitāla proz., 300 rbl. pelnas teefa no konsumweitala un trahjafes, 100 rbl. no isrihofjumeem. Isderwumi: pabalstis preefshimigai faimneezibai Behrsmuischā — 500 rbl., flud. 30 rbl., medaleem 125 rbl., bibl. 85 rbl., flud. 35 rbl. un t. t. Kapitāls Zura Alunana peeminefla zelchanaī peeaudšis jau pahri uš 200 rublu, tā ka telofschā gadā, domajams, warēs to drofchi jau atklatht. Rewidents Bruhmela fgs nolajija rewidentu sinojumu, pehš kura, wišas beedribas darifchanas, neewehrojot pahris sīhtatas peefshmes, tiluschās weitas ar felmēm. — 318 rublu leelu peena lopu in-structora kapitalu nolehma nodot preefshimigai faimneezibai Behrsmuischā, lai tur isdaritu ihpafchi lahdu mehginajumus peenfaimneezibā. Pehš tam, kad wehl bij notifuschās dšihwas garafas debates par dafcheem jautajumeem, kas simejās uš beedribas eefschejām darifchanaī, ihpafchi uš fahrtības rulla pahrgrofschana, tapat uš dafchu beedribas amatu wihru eezel-

